

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

TEKST 1

- 2p ○ 1 Je bent geïnteresseerd in de oertijd en je wilt weten of er ooit olifanten in de buurt van Istanbul geleefd hebben.
→ Geeft de tekst hier informatie over? Zo ja, schrijf de plaats en de tijd op.

Taşdevri İstanbul'u

Tam 430 milyon yıl önce İstanbul nasıl bir yerd, sakinleri kimlerdi? Bu soruların yanıtlarını merak ediyorsanız, bu sergiyi kaçırmayın!

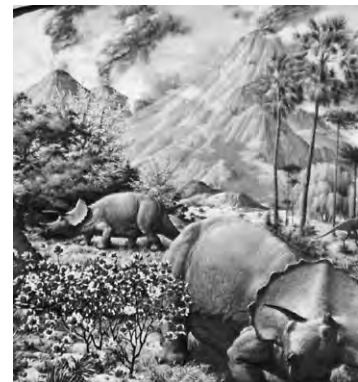
▪ Ayten Görgün Özel

Milyonlarca yıl önce İstanbul; gergedanların, fillerin koştığı, denizlerinde köpekbalıklarının, nesli tükenmiş deniz lalelerinin ve günümüzde Kızıldeniz'de bulunan mercanların yaşadığı bir bölgeydi.

İşte, İstanbul'un bu tarih öncesi hali, İstanbul Teknik Üniversitesi Maden Fakültesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü'ne bağlı Paleontoloji Müzesi'ndeki fosillerden oluşan fotoğraf sergisinde, bugünün İstanbulluları ile buluşuyor.

Çoğu 'kent' kurbanı

Fotoğrafları çeken Jeoloji Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Başkanı Doç. Dr. Yıldırım Güngör, Beyoğlu İstiklâl Kitabevi'nde bugün başlayıp 7 Ocak'a kadar sürecek sergi ve tarih öncesi İstanbul'la ilgili, şöyle konuştu: "Fosiller; İstanbul'un iklimi, biyolojik çeşitliliği, fay hareketleri gibi çok önemli bilgileri verir. Örneğin İstanbul'da 430 - 377 milyon yıl önce ilk omurgasız deniz canlısı ve soyları tükenmiş mercan çeşitleri yaşamaktaydı. O dönemde yaşayan kabuklular, deniz laleleri sonradan yok oldu. Fosilleri ise, yüzlerce milyon yıl sonra İstanbul

hakkında önemli bilgiler verdi. Ancak bu izlerin büyük kısmı, çarpık yapılaşma nedeniyle yok oldu."

İşte en 'eski' İstanbullular

Jeoloji mühendisleri Ord. Prof. Dr. Hamit Nafiz Pamir ve Prof. Dr. Malik Sayar, 1933'te, İstanbul'daki bazı fosilleri tespit etmişti. İşte iki büyük bilim adamına göre, İstanbul'un 'en eski sakinleri':

- 500 milyon yıl önce ortaya çıkıp 225 milyon yıl önce yok olan ilk eklem bacaklılar (trilobit), İstanbul'un ilk egemen sakinleriydi.
- Çatalca, İstinye, Beykoz, Kanlıca, Kartal, Pendik civarında 440 - 225 milyon yıl önce mercan türleri yaşardı. 388 - 377 milyon yıl önce de bu bölgelere deniz laleleri hâkimdi.
- Küçükçekmece - Halkalı havzasında 15 - 5 milyon yıl önce gergedanlar ve filler vardı. Gergedanlara ait diş, çene ve omurga kemikleri, fillerin azı dişleri ve diğer hayvanlara ait çeşitli fosiller bulundu. Çatalca'da bulunan dişler de, 50 - 37 milyon yıl önce yaşamış bir köpekbalığına aitti.

TEKST 2

- 1p ○ 2 Een klasgenoot van je beweert dat er altijd al tomaten groeiden in Turkije. Jij gelooft dat niet. Jullie gaan een weddenschap aan.
→ Schrijf op waarom jij, volgens de tekst, de weddenschap wint.

Domates 150 yıl önce "iğrenç" sayılmış

Sağlığa faydası saymakla bitmeyen domatesin yenilmesi, yaklaşık 150 yıl önce "mekruh" sayılmış, "iğrenç" bulunmuş, tohumunda akrep ürettiği ve "zehirli olduğu" düşünülerek sadece "süs bitkisi" olarak değerlendirilmiş.

Adana'da yöresel olarak yapılan araştırma ve diğer kaynaklardan derlenen bilgilere göre, anavatanı Güney Amerika olan domates, kıtanın keşfiyle beraber Avrupa'ya girdi. Önceleri rengi sarı olan ve zehirli olduğu düşünülen domates, uzun süre bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirildi.

Domatesin bir yiyecek olduğunu, ilk önce İtalyanlar keşfetti. Gemilerle Türkiye'ye getirilen ve kızarmış olanları "çürümüş" denilerek çöpe atılan domatesle, Adanalılar ilk kez 1859 yılında tanıştı. "Frenk patlıcanı" olarak adlandırılan domates, halk tarafından yıllarca "mekruh" sayılarak yenmedi. Tohumlarında akrep ürettiğine inanılan ve "iğrenç" bulunan domatesin konulduğu kaplar bile kalaylanarak dezenfekte edildi.

VİTAMİN DEPOSU, ŞİFA KAYNAĞI

Tarihteki itilmişliğine karşın, bugün sofraların ayrılmaz bir parçası haline gelen domatesin, başta kanser olmak üzere birçok hastalığın önlenmesinde etkili olduğu biliniyor.

Bol C ve E vitamini, zengin mineral ve organik asitler içeren, bünyesinde bulunan "likopen" adlı madde sayesinde kanser önleyici özelliği olan domates, aynı zamanda kanı sulandırıcı ve damar yumuşatıcı özelliğiyle tansiyonu düşürüyor. En güzel yanı ise pişirildiği zaman C vitamini hariç diğer özelliklerinden hiçbir kayba uğramıyor. Domates, şeker ve böbrek hastalarına da tavsiye ediliyor.

Bol ve çeşitli vitaminleri, mineralleri ve faydalı organik asitleri ile tıbbi değeri çok yüksek bir sebze olan domates, vücuda kükürt, fosfor ve organik sodyum veriyor. Bir domatesteki C vitamini ise önerilen günlük vitamin miktarının yüzde 50'sini geçiyor.

Ayrıca domates damarları yumuşatıyor, kanı durultuyor, üre miktarını düşürüyor, vücudu gençleştiriyor, kabızlığı önüyor, kalp ve karaciğer bozukluklarına iyi geliyor. Böbrekleri çalıştırarak idrar söktüren domates, hazmı kolaylaştırıyor, özellikle hamur işleri, bol yağlı yemeklerle tüketildiğinde de "soda" etkisi yapıyor.

TEKST 3

- 2p ○ 3 Uit onderzoek blijkt dat studenten om twee redenen de voorkeur geven aan "fast food".
→ Schrijf deze twee redenen op.

Gençlerin favori yiyeceđi "tost"

Fırat Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nca yapılan araştırma, üniversiteye hazırlık için dershaneye giden öğrencilerin "fast food" tipi gıdaları sık tükettiklerini ortaya koydu.

Yrd. Doç. Dr. Ayşe Ferdane Oğuzöncül başkanlığında, üniversiteye hazırlanan 16-18 yaş grubundaki 1007 öğrencinin katılımıyla bir araştırma yapıldı.

Araştırmada, haftada ortalama 4 öğün "fast food" tükettikleri saptanan öğrencilerin yüzde 52.7'sinin bu tip yiyecekleri öğle yemeklerinde, yüzde 39.5'inin ara öğünlerde yediği belirlendi.

Öğrencilerin yüzde 40.4'ü böyle bir beslenme şeklini sevmelerini ve yüzde 34.3'ü zamanlarının kısıtlı olmasını gerekçe göstererek bu tip beslenmeyi tercih ettiklerini belirttiler.

Araştırmaya katılanların yüzde 39.7'sinin fast food tüketiminin sağlık açısından zararlı olduğunu söylediği, buna karşın öğrencilerin yüzde 53'ünün bu tip beslenmenin sağlık açısından zararlarının ne olduğunu açıklayamadıkları kaydedildi.

TEKST 4

- 2p ○ 4 Turkije stond vroeger in Amerika bekend om twee soorten producten. Deze twee producten worden in de tekst genoemd.
→ Schrijf deze twee producten op.
- 1p ● 5 Door welke fabrikant werden de sigaretten Fatima en Murad gemaakt, volgens de tekst?
A American Tobacco Co.
B Liggett and Myers
C Philip Morris
D RJ Reynolds

Fatma ve Murat sigaraları anıldı

ABD'de bir dönem çok popüler olan ve hemen hemen her Amerikalının diline düşen Türk tütünü "Fatma" ve "Murat" (İngilizce yazılışıyla Fatima ve Murad) sigaralarının paket ve reklam afişleri, şimdilerde koleksiyoncuların gözdesi oldu. ABD'de Liggett and Myers (LM) Tobacco şirketi tarafından geçen yüzyılın başında piyasaya sürülen ve kısa sürede satışı patlayan sigaralardan "Fatma"nın reklam afişleri için, dönemin ünlü fotomodeli Julia Anderson poz vermişti.

ABD'de bir dönem Türkiye denince akla iki şey geliyordu: Halı ve sigara. ABD'de Anadolu halıları hala gözde yerlerini korurken, tütün karışıklığının artması ve tüketiminin azalmasının yanı sıra Amerikan tütününün teşvik edilmesiyle, ünlü Türk tütünü kavramı da ortadan kalkmaya başladı.

Ancak, tanıtım afişlerinde Türk tütününden yapıldıkları özellikle vurgulanan ve rakiplerini, akıllı bir reklam kampanyasıyla saf dışı bırakan her iki markanın popülerliği, üretici firmanın Philip Morris ve RJ Reynolds gibi dev firmalar karşısında rekabete dayanamaması nedeniyle Birinci Dünya Savaşı'nın hemen öncesinde sona erdi.

Şu anda koleksiyoncuların gözdesi olan bir zamanların ünlü Türk isimli sigaralarına ait reklam afişlerinin binlerce dolara el değiştirdiği belirtiliyor.

TEKST 5

- 1p ● 6 Welke bewering geeft het beste aan wat met de woorden "Adalar tam bir mozaik" wordt bedoeld?
- A De bewoners van de eilanden behoren tot uiteenlopende bevolkingsgroepen.
B De bewoners van de eilanden behoren tot uiteenlopende godsdienstige richtingen.
C De bezoekers van de eilanden behoren tot uiteenlopende bevolkingsgroepen.
D De bezoekers van de eilanden behoren tot uiteenlopende godsdienstige richtingen.
- 1p ● 7 Welke oplossing heeft burgemeester Coşkun Özden bedacht voor de problematiek van de eilandengroep?
- A beperking van het aantal mensen dat de eilandengroep bezoekt
B een overheidsbijdrage voor de overbevolking van de eilandengroep in de zomer
C meer aandacht van de overheid voor de eilandengroep
D minder overheidsbemoeienis met de eilandengroep

Adalar tam bir mozaik

Adalar Belediye Başkanı Coşkun Özden, Adalar'da her din ve inançtan insanların birlik, beraberlik ve huzur içinde yaşadığını vurgulayarak, şunları söyledi: "Türkiye'nin tüm dünyaya, AB'ye sunacağı en önemli pencere Adalar'dır. Çünkü ilçemiz, Musevi, Hıristiyan ve Müslüman sakinleri ile tam bir mozaik."

Buna karşın Adalar'ın yıllardır ihmal edildiğini savunan Coşkun Özden, şu görüşleri dile gerdi: "Merkezi yönetim Adalar'a hep uzak kalmıştır. Adalar bu sistemle yönetilemez, ancak günü kurtarırız. Adalar'da bir farklılık olması lazım. Çünkü biz 17 bin nüfusa göre İller Bankası'ndan pay alıyoruz. Oysa yaz mevsiminde nüfusumuz 100 bini, hafta sonları da 500-600 bin kişiyi aşıyor.

Gelen insanlara biz hizmet ediyoruz ve bütün çöpü biz topluyoruz. İller Bankası'ndan 100 bin kişiye göre pay alsak sorun yaşamayız."

Özden, Adalar'ın ulaşım, olası afet durumu veya hasta naklinde yaşadığı sorunların giderilmesi için bölgeye en yakın olan Maltepe sahilinde iskele yapılmasının önemine de işaret etti.

TEKST 6

- 1p ● 8 Wat wordt er in het artikel bedoeld met "Turizmin kongre notu düşük"?
- A In Turkije is men niet erg gesteld op dit soort toerisme.
 B Touroperators hebben weinig belangstelling voor dit soort toerisme.
 C Turkije heeft te weinig accommodatie voor dit soort toerisme.
 D Turkije profiteert het minst van dit soort toerisme.

Turizmin kongre notu düşük

■ Gökçe UYGUN

Düzenlendiği kentin ekonomisi ve tanıtımına büyük katkı sağlayan kongre turizmi, dünya turizm pastasının yüzde 30'unu oluşturuyor. Her yıl bu amaçla seyahat eden 75 milyon kişinin normal turistlerden yaklaşık 4 kat fazla döviz bırakması, ülkeleri kongre turizmine eğilmeye itiyor.

"Uluslararası Toplantı ve Kongreler Birliği"nin 1993-2003 yıllarını kapsayan raporuna göre Türkiye, 380 milyon dolarlık gelir ile 150 milyar dolar hacimli dünya kongre turizmi gelirlerinden sadece binde 2.5 oranında pay alıyor.

Rapora göre yılda 3 bin 500 uluslararası kongrenin düzenlendiği dünyada, kongre pazarının yüzde 60'lık bölümü Avrupa'nın belli başlı kentleri arasında paylaşılıyor. Dünyada en fazla kongre yapılan kent sıralamasında İstanbul yılda 23 kongre ile 24'üncü sırada yer alıyor. En fazla kongre düzenlenen 5 kent Barselona, Kopenhag, Stockholm, Viyana ve Lizbon.

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) Başkanı Başaran Ulusoy, İstanbul'un son yıllarda dünyanın en büyük uluslararası kongrelerine başarıyla ev sahipliği yaptığını söylüyor. Ve şöyle devam ediyor: **"Çünkü bu kent, kongre merkezleri, konaklama tesisleri, buralardaki ileri teknoloji, konaklama endüstrisi, organizasyon ve seyahat acenteliği hizmetleri ile çok ileri olanaklar sunuyor."** Ulusoy Kongre turizmi açısından ileri hedeflere ulaşılması gerektiğini söyledi.

TEKST 7

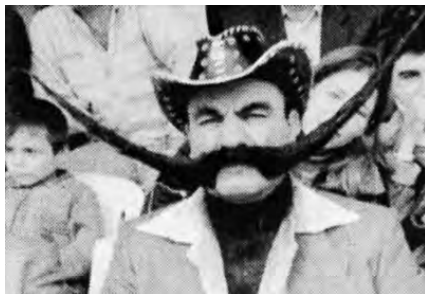
- 1p ● 9 Waardoor is snorrenkampioen Memili Rüştüoğlu in het buitenland bekend geworden?
- A** door deelname aan festivals in eigen land
- B** door internationale wedstrijden
- C** door zijn contacten in het buitenland

Bıyığı için ABD'ye çağırdılar

Uzunluğu 160 santimetreye ulaşan bıyığıyla ünlü Kahramanmaraşlı Memili Rüştüoğlu, aldığı davet üzerine ABD'ye gitmeye hazırlanıyor.

Kahramanmaraş'ta "bıyık kralı" olarak bilinen 52 yaşındaki Memili Rüştüoğlu, bıyıklarıyla sahip olduğu ünün yurtdışına taşıdığını belirterek, "ABD'den davet aldım, yol hazırlığı yapıyorum" dedi.

Rüştüoğlu, Türkiye'nin değişik illerinde düzenlenen çok sayıda festivale davet edildiğini, olanakları ölçüsünde bu davetlere katıldığını belirtti.

Katıldığı festivaller aracılığıyla yurtdışından da davetler almaya başladığını ve bugüne kadar 40 ülkeye gittiğini ifade eden Rüştüoğlu, şunları anlattı: "Bıyığım sayesinde yurtdışında da ünlendim. İki gün önce döndüğüm Lübnan'da büyük ilgi gördüm.

Görüntüm çok ilginç olmalı ki yabancılar da beni aralarında görmek istiyorlar. Gittiğim ülkelerde bazı şovlara katılıyorum.

Şu an elimde 2 davet var. Biri Dubai'den diğeri ABD'den. Ben ABD'ye gitmeyi tercih edeceğim. ABD'yi daha önce hiç görmedim, bu ülkeyi görmeyi çok istiyorum. Dişlerimi tedavi ettiriyorum, tedavi bittiğinde yola çıkacağım."

Kahramanmaraş

TEKST 8

- 1p ● 10 Wat is het gezamenlijke onderwerp van beide teksten?
- A fraude
 - B handel
 - C jeugdcriminaliteit
 - D onderwijs

Tekst 1 AALSMEER- Aalsmeer kasabasında bir şirketin 35 yaşındaki muhasebecisinin, işvereni 18 milyon Euro dolandırmak suçundan gözaltına alındığı açıklandı. Olayla ilgili araştırmanın sürdürüldüğünü bildiren polis yetkilileri, suçunu itiraf eden muhasebecinin çeşitli yollardan belirli aralıklarla hesabına havale ettiği paraları kumarda kaybettiğini iddia ettiğini belirttiler.

Tekst 2 LAHEY- Hollada'da bu yıl, 2002'ye göre 20 milyonluk bir artışla toplam 127 milyon Euroluk ödenek ve prim yolsuzluğu ortaya çıkarıldı. Sosyal İşler Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada sosyal ödenek, emekli maaşları ve çocuk paralarında yolsuzluğun arttığı, işverenler tarafından yapılan yolsuzlukların ise düşüş gösterdiği belirtildi.

TEKST 9

- 1p ● 11 Welke van onderstaande omschrijvingen typeert de titel van het artikel het beste?
- A beeldspraak
 - B grapje
 - C realiteit
 - D spreekwoord

Şarkı Söyleyen Duvarlar

Müzik seti almak istiyorsunuz; ama kabinler pahalı. Üstelik yaşadığınız yer, dört duvar bir odacıktan ibaret. Sorun değil. Merkezi California eyaleti Menlo Park kentinden bulunan SRI international adlı şirket, sizin için işe koyulmuş. Roy Kornbluh adlı araştırmacının düşünce ürünü olan geleceğin müzik kabinleri, günümüzde satılanların plastik ambalajlarını andırıyor. Kornbluh, bir silikon tabakasının üzerine, iletken bir yağ sürüyor. Sürülen madde, elektrik yüküne bağlı olarak silikon tabakasının genişip büzüşmesini sağlıyor. Bu materyalin yeterli incelikte bir tabakasına elektrik sinyalleri gönderildiğinde,

titreşimler oluşuyor ve bunlar da ses dalgaları yaratıyor. Araştırmacıya göre, düz, hafif ve esnek olduklarından silikon kabinler, sıradan kabinlerin yerleştirilemeyeceği incelikte yüzeylere konabilir. Örneğin, bir otomobilin tavan kaplamasının içine. Ayrıca, silikon tabakaları üretmek kolay ve ucuz olduğundan, kabin boyutlarını ikiye ya da üçe katlamanın maliyeti neredeyse sıfır. Bu nedenle, isterseniz evinizin duvarlarını boydan boya kabinle kaplayabilirsiniz. SRI yetkilileri, halen bir senfoni orkestrasını rahatlıkla dinleyebileceğiniz düz kabinler ürettiklerini açıkladılar. Hedef, üç yıl içinde günümüzün en duyarlı Hi-Fi kabinleriyle aynı standartta tabaka kabinler üretmek.

TEKST 10**Bilgisayar virüsü 20 yaşında**

Bilgisayar kullanıcılarının korkulu rüyası virüsler 20 yaşına girdi. İlk bilgisayar virüsünü 1983'te Amerikalı bir öğrenci geliştirmişti. Güney California Üniversitesi'nde doktora öğrencisi olan Fred Cohen, ilk virüsü, bilgisayar güvenliği konusunda yapılan bir deneyin parçası olarak tasarladı. O zamanlar yalnızca deney konusu olan bilgisayar virüsleri şimdi sayıları 60 bini aşan türleriyle milyonlarca dolarlık zarar verebilen canavarlara dönüştü.

Diğer öğrenciler zararlı olması muhtemel bilgisayar programları hakkında yazılı ödevler hazırlarken, Fred Cohen çalışan bir virüs örneği geliştiren ilk kişi oldu.

Cohen, hazırladığı ödevde bilgisayar virüsünü "diğer programlara kendisinin bir versiyonunu bulaştıran bilgisayar programı" olarak tanımlamıştı.

Öğrenci, hazırladığı virüsü, Vax adlı mini-bilgisayarı geliştirmek için yazılan bir grafik programına ekledi. VD adlı grafik programının içine gizlenen virüsün, kullanıcıların bilgisayardaki hareketleriyle cihazdaki diğer programlara bulaşmasını gözlemleyen Cohen, virüsün bir bütün sisteme bulaşma sürecini takip etti. Testleri sürdüren Cohen, virüsün sistemdeki herhangi bir parçaya bir saatten az bir sürede ulaştığını, en kısa sürenin de beş dakika olduğunu gördü.

Doktora öğrencisi, 10 Kasım 1983'te düzenlenen bir güvenlik konferansında deneyin sonuçlarını sundu. Bilgisayar virüsünün ilk modelinin yarattığı şaşkınlığın ardından bu tür başka deneyler yapılması yasaklandı ancak Cohen, diğer bilgisayar sistemlerini etkileyebilecek benzer virüs modelleri geliştirdi. "Virüsler bilgisayar şebekelerinde de tıpkı bilgisayarda olduğu gibi yayılıyor. Bu da virüslerin mevcut şebekeler için bir tehdit olduğunu gösteriyor" diyen Cohen'in sözleri bugün gerçekleşen bir kehanet olarak karşımıza çıkıyor.

DİSKETLERDEN YAYILAN VİRÜSLER

Bir deneyin parçası olarak geliştirilen virüsleri, başka virüslerin takip etmesi için aradan uzun zaman geçmesi gerekmedi. Kısa bir süre sonra IBM bilgisayarları hedef alan bazı virüsler ortaya çıktı. Bunların ilk örneklerinden biri olan "Brain" adlı virüs 1986'da Pakistan'dan yayılmaya başladı. Brain'i Lenigh, Jerusalem, Cascade ve Miami gibi başka virüsler izledi. Bütün bu virüsler o dönemde program yüklemek için yoğun bir şekilde kullanılan disketler yoluyla bulaşıyordu.

WINDOWS VİRÜSLERİ

Microsoft'un işletim sistemi Windows'un piyasaya çıkışıyla birlikte, virüs yazarları Windows'u hedef alan programlar geliştirdi. Bilgisayar virüsleri artık Word'le yazılmış programlarla bulaşıyordu.

1999'da ortaya çıkan Melissa virüsü yine Microsoft'un Outlook programındaki adres defterindeki isimlere göndererek binlerce kullanıcıyı etkiledi.

2000'lere gelindiğinde ise internetin yaygınlaşmasıyla bilgisayar virüslerinde adeta bir patlama yaşandı. Love Bug, Nimda ve Kırmızı Kod virüsleri dünya genelinde büyük maddi zarara yol açtı. (BBC)

- 1p **12** → Met welk doel is het eerste computervirus ontwikkeld?
- 1p **13** Waar gaat de tekst over?
- A** Over bedrijven die computervirussen ontwikkelen.
 - B** Over de opkomst van computervirussen.
 - C** Over maatregelen om computervirussen tegen te gaan.
- 1p **14** Wat is het verband tussen de eerste en de laatste alinea?
- A** Beide alinea's staan inhoudelijk los van elkaar.
 - B** De vragen uit de eerste alinea worden in de laatste alinea beantwoord.
 - C** In beide alinea's wordt ongeveer dezelfde informatie gegeven.
 - D** In de eerste alinea wordt het ontstaan van een probleem besproken en in de laatste alinea worden de ontwikkelingen daaromheen besproken.

TEKST 11

Nantes'te 'ambulans bisiklet' servisi hizmete girdi

Fransa'nın Nantes kentinde bir özel ambulans şirketi, motorlu araçların zor girdiği bölgelerde sağlık hizmeti verebilmek için, 'ambulans bisiklet servisi' kurdu. Ambulans bisiklet servisinin, özellikle miting, protesto yürüyüşü, halk konseri gibi geniş katılımlı gösterilerde hizmet vermesi planlanıyor. Yaklaşık 20 kilo ağırlığında tıbbi malzeme yüklenebilen ambulans bisikletlere, araçların ve yayaların yol vermesini sağlamak için mavi sirenler yerleştirildiği bildirildi. Ambulans bisikletler, 21 Eylül tarihinde Nantes ve Marsilya futbol takımları arasında oynanacak birinci lig

karşılığı sırasında hizmete sunulacak. Özel ambulans şirketi yöneticisi Patrick Youx, "Ambulans bisikletlerin, havaalanları ve tren garlarında da faydalı olabileceğini" söyledi. Youx, basına yaptığı açıklamada, "Ambulans bisikletlerden sonra ambulans motosikletleri de hizmete sokmak için gerekli çalışmaları başlattık" dedi. Fransa, miting, protesto yürüyüşü ve halk konserlerinin en fazla düzenlendiği Avrupa ülkesi konumunda bulunuyor.

Zaman

- 1p ○ 15 → Schrijf op waarmee de ambulancefiets is uitgerust om voorrang te krijgen in het verkeer.
- 1p ● 16 Welke van de onderstaande bewering(en) is/zijn volgens de tekst juist?
- 1 De Franse regering wil de ambulancefietsen overal in Frankrijk invoeren.
 - 2 De ambulancefietsen zijn in Frankrijk nog niet als zodanig in gebruik genomen.
- A 1 en 2 zijn juist
B alleen 1 is juist
C alleen 2 is juist

TEKST 12

Jean her dönem moda

Blucin kimilerine göre ucuz kumaş, kimilerine göre modanın son noktası. **Georgio Armani** bir konuşmasında, modanın sona erdiğini ve artık kendini yenilediğini söyledi. Blucin bunun en iyi örneği, sürekli ve yeniden gündemde. Gözümüzden düşer gibi gözükürken bir bakıyoruz yine listede başı tutmuş.

Artık yalnızca jean satan markalar var. Bu sayede blucinin de bir modası oluştu. Ünlü modacılar de kendilerini blucinden alamıyorlar. Son yıllarda koleksiyonların en göze çarpan parçalarını blucinler oluşturuyor. Hatta jean üzerine yeni koleksiyonlar hazırlıyorlar. Bunların en bilinenleri DKNY Jeans, veya Armani Jeans.

Üzeri boncuk işlemeli olanlar, *patchwork* havasında dikilenler, aplikeler, İspanyol paçalar, düşük beller, bol kesimler derken bu kış vitrinlerde 80'li yıllarda giydiğimiz dar paça jeanler gözükmeye başladı. Bu jeanler için boyumuzun 1.70 cm'nin üstünde, kilomuzun da yaklaşık 55 kg. olması gerekiyor.

Bu duruma itiraz ediyoruz. Ama moda bahane dinlemez. Ya kilo vereceğiz, ya boyumuzu uzatacağız. Sadece pantolon değil, jean etekler de bu sezon şansımızı zorluyor. Yeni jean almak istemeyip elindekileri değerlendirmek isteyenler için de bir şans var. Düz boru paça pantolonlarınızı -bir ara hepimiz meşhur 501 model jeanler aldık, onlar bu işi görür- dizinizin bir karış altına gelene kadar 20 cm kalınlığında kıvırın.

Fakat kapri jean havasına sokacağınız pantolonunuz için yine de kilo vermek zorundasınız, çünkü kapri pantolonlar kadınları olduğundan daha kilolu gösteriyor. Bunun yanında klasik jean giyip yine de ucundan modaya uymak mümkün.

Sezonun renkleri ise bol yıkanmış eskimiş koyu maviler, yırtık pırtık buz mavileri ve koyu lacivertler. Son moda jeanler ile birleştirebileceğiniz diğer "televole" ürünler ise kadife ceketler, motorcu montları, ekose yelekler ve ince topuklu botlar.

Fatma OVACIK

- 1p ● 17 Georgio Armani'nin düşüncesine göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
 A Modada her ürün tamamen yeniden yaratılır.
 B Moda kendisini yenileyerek devam etmektedir.
 C Moda olan ürünler eskinin kopyasıdır.
 D Modaya hiç bir şekilde katkı yapılamaz.
- 1p ● 18 Jean pantolonunu modaya uydurmak isteyenlere yapılan öneri nedir?
 A başka kumaş eklemek
 B biraz kıvrırmak
 C dize kadar kesmek
 D sökerek genişletmek
- 1p ○ 19 → Parçada moda jeanlar ile beraber giyilebilecek giysiler tavsiye ediliyor. Bu cümlenin ilk ve son kelimesini yaz.

TEKST 13

‘Gencim, güzelim, başarılıyım’**Esra PEKER**

Natalia Hanikoğlu adını, voleybol dünyası dışında bilen çok azdı geçen sonbahara kadar. Ancak Ankara’daki Avrupa Şampiyonası’nda smaçları ve güzelliğiyle bir anda ön plana çıkıveren **‘Natalia’**, şu sıralar ülkenin en çok sevilen, bilinen, tanınan bayan sporcuları arasına girdi. Hele Ankara’daki maçlarda tribünlere açılan **‘Tapılası insan’** yazılı bir pankart var ki 28 yaşındaki sporcunun yaşantısındaki en önemli kilometre taşlarından biri olmuş.

◆ Kaç yıldır Türkiye’desiniz?

Natalia Hanikoğlu: 6 yıl önce Türkiye’ye geldim. CSKA Moskova’dan Kocaeli’ye transfer oldum. 3 yıl Kocaelispor’da oynadıktan sonra ulusal takım için öneri geldi. Ben de elbette dedim. Ama 2 yıl beklemek zorunda kaldım. Çünkü Rus Ulusal Takımı’nda oynuyordum. 3 yıldır Türk Ulusal Takımı’ndayım. Eczacıbaşı’nda ise bu 4. yılım.

◆ Türk vatandaşlığına geçmeye nasıl karar verdiniz?

Biz Hakan’la 1 yıldır beraberdik. Türk vatandaşlığı teklifi geldi Kocaelispor’dan. Sahte evlilik yapacaklardı bana. Ama Hakan’la birbirimizi seviyorduk. Bana **‘sahte evliliğe gerek yok, biz evlenelim’** dedi. Şu anda 5 yıl oldu ve çok mutluyuz.

◆ Özellikle Avrupa Şampiyonası’ndan sonra bu ilgi daha da arttı değil mi?

Evet, Ankara’daki tribünlerde insanların Natali diye bağırması, maç boyunca desteklemesi beni çok etkiledi. İnanılmaz ilgi gördüm. Çok şaşırdım. Çok sevdim bunu, çok güzel bir duygu. Aslında ben böyle bir şey beklemiyordum.

◆ Bu ilgi sizi nasıl etkiliyor?

Daha istekli oynuyorum. Bu ilgiler bana çok güç veriyor. Daha iyi oynamak istiyorum, daha sert topa vurmak istiyorum. Her şeyi yapmak istiyorum. Anlatmak zor oluyor. Hissetmek gerek. Ama çok güzel bir duygu. Mesela, ağlamak geliyor içimden bazen. İlk geldiğimde böyle şeyleri hiç düşünmüyordum.

◆ 3 yıldır ulusal takımdasınız. Sizce bir oyuncu olarak neler değişti?

Bence tecrübe eksikliği vardı. Her yıl daha iyi oynuyoruz. Ben geldiğimde çok farklı voleybol vardı. Her geçen gün daha farklı oynamaya başladık. Şimdi daha iyi, profesyonel oynuyoruz. Bizim bu başarımızdan sonra voleybol oynamak isteyenlerin sayısı daha da arttı. Zaten voleybol bayanlar için çok uygun bir spor. Sağlık için, vücut güzelliği için çok yararlı. Paylaşmayı öğreniyorsun, hırslı oynuyorsun.

◆ Avrupa Şampiyonası öncesinde aslında çok fazla kimse böyle bir başarı beklemiyordu, değil mi?

Başta hedefimiz ilk 4’e kalmaktı. Sonra neden final de oynamayalım, neden olmasın dedik ve ikinci olduk. İlk kez oynuyorduk. Heyecan vardı. Elbet deneyimsizlik de. Bir de takımında çok genç kızlarımız var. Ama ben çok iyi bir derece aldığımızı düşünüyorum. Bundan sonra daha tecrübeli ve daha iyi oynayacağımıza inanıyorum.

◆ Transfer teklifleri de gelmiştir mutlaka.

Transfer teklifi aldım. Ama ben Türkiye’ye çok alıştım. Bu yıl da gidebilirdim ama kalmaya karar verdim. Türkiye’ye geldiğimde bir gün burada evleneceğim aklıma gelmemişti. Fakat şimdi evliyim ve mutluyum. Ancak çok iyi bir teklif alırsam giderim, yoksa düşünmüyorum.

◆ Özeleştiri yapmak isterseniz Natalia’nın eksiklikleri var mı?

İyi oynuyorum, ama daha da iyi oynamak istiyorum. Daha yüksek platformda olmak istiyorum. Daha hızlı olabilirim.

- 1p ○ **20** → Door welke gebeurtenis is Natalia bekend geworden? (alineea 1)
- 1p ○ **21** → Waarom kon Natalia pas later in het Turkse nationale team spelen?
- 1p ● **22** Natalia Türk vatandaşlığına nasıl geçti?
A Kocaelispor'da oynamanın avantajıyla
B normal evlilik yapma yoluyla
C sahte evlilik yapma yoluyla
D ünlü olmanın avantajıyla
- 1p ● **23** Gösterilen yoğun ilgi Natalia'yı hangi yönden daha çok etkiliyor?
A duygusal yönden
B maddi yönden
C sosyal yönden
- 2p ○ **24** → Hoe uit Natalia haar blijdschap over de positieve aandacht van de Turken? *Geef van elk van de onderstaande beweringen aan of deze juist of onjuist is. Omcirkel in je uitwerkbijlage 'juist' of 'onjuist'.*
1 door bijna te huilen
2 door nog beter te willen spelen
3 door veel te willen lachen
4 door fanmail te beantwoorden
- 1p ○ **25** → Wat voor effect heeft het succes van het nationale team op de mensen?
- 1p ● **26** Natalia'ya göre Ulusal Takım'ın beklentisi şampiyona öncesi nasıldı? Başlangıçta
A bu konu hakkında hiçbir şey düşünmemişlerdi.
B derece almayı bekliyorlardı.
C kendilerine hiç şans tanımıyorlardı.
D kesinlikle şampiyon olacaklarına inanıyorlardı.
- 1p ● **27** Natalia Türkiye'den ayrılma konusunda ne düşünüyor?
A özel bir durumda gidebilir
B her an gidebilir
C hemen gitmek istiyor
D hiç gitmek istemiyor
- 1p ● **28** Natalia geleceği hakkında ne söylüyor?
1 daha atik oynamak istiyor
2 daha yüksek düzeyde oynamak istiyor
A sadece 1 doğru
B sadece 2 doğru
C 1 ve 2 doğru

TEKST 14

Gökova

- 1 Temmuz ayı olanca sıcaklığıyla hükmünü sürerken, ben günlük ağaçlarının serinliğinde oturuyorum. "İnsanın içini maviye boyayan" Gökova'yı eski adıyla Kerme Körfezi'ni keşfe çıktık. Mavi yolculuğun babası "Mavi Sürgün" Cevat Şakir, yani Halikarnas Balıkcısı'na göre altmışaltı bük var, bu mavi ovada, 'yavru' koyları hesaba katmazsak tabii. Çam kokusundan ve bulduğum her fırsatta kendimi mavi sulara atmaktan başım dönüyor. Mavi ve yeşilin bu denli çok tonunun olduğunu bilmiyordum; bakıyor, kokluyor yüzüyor ama doyamıyorum.
- 2 Ancak günler sayılı ve görece o kadar çok yer var ki! Rotamız kısa. Başlangıç noktamız Bördübet. Bördübet ne demek? Börtü böceğin bunca çokluğu nedeniyle bu isim verilmiş belki de. Yöre insanı, İngilizlerin bu bölgedeki kuşların çokluğu ve çeşitliliğine şaşırıklarını, bu yüzden de buraya 'bird to bed' dediklerini anlatıyor. Bird to bed olmuş Bördübet, neden olmasın.
- 3 Deniz kenarına inebilmenin en keyifli aracını da ilk kez burada kullanıyorum; bir kano. Hedefimiz sazların arasından, yeşile selam vererek denize açılmak. Komutları karıştırıp sazlıklara dalmam dışında fena da değilim hani. 200 metre eninde ve 600 metre uzunluğunda bu kanal, küçük günlük yani Amazon koyunun plajına götürüyor bizleri. Denizin bu güzeliyle kucaklaşınca yine doyamamak söz konusu oluyor.
- 4 Kampta cırcır böceklerinin bitimsiz muhabbetiyle uykulara dalıyoruz. Sabahın ayazında uyandıran ağaçkakan, ekmekleri çalıp kaçan sincap ailesi, öylece durup etrafı seyreden biblo gibi kurbağalarla dostluğumuzu pekiştiriyoruz. Börtü böceğe alışkın Bördübetseverler.
- 5 Dünyada çok az yerde yetişen ve temmuz sıcaklığında bile bizi üşütebilen günlük ağacıyla da burada tanışıyorum. Çınara benzer, parlak sık yapraklı, adı üstünde mis kokulu bir tür. Gövdesine açılan çentiklerle elde edilen sıgla yağı, hem ilaç hem de kozmetik sanayiinde kullanılıyor.
- 6 Yedi Adalar'da bir tören gibi seyrettiğimiz gün batımı unutulur mu? Sanki camgöbeği çiçekler açıyor aşağıda. Yüzmek ve dalmak, bir de balık avlamak için ideal bir koy burası. Günü batırıp, dönerken bir de ayın doğuşuna denk geliyoruz. Dağın arkasından sapsarı, öyle kocaman çıkıyor, öylece kalakalıyoruz.
- 7 Ne yol bitiyor, ne yeşil, ne de mavi. Her tepenin ardı mavi bir bekleyiş, her mavilik yeşil bir heyecan. Öyle bir yer ki burası, insan bundan böyle yalnızca 'bulutlara bakmak, güneşte yanmak, tuz koklamak' istiyor. En son noktamız Sedir adası. Bu rotada ilk göz ağrımdı Sedir, antik adıyla Kedrai adası. Sıcacık mavi-yeşil bir plaj. Efsanesi kendinden büyük.
- 8 Ne güneşe, ne de rengi her an turkuvazdan maviye, lacivertten koyu yeşile dönüşen sulara doyamadım, bu gelişimde adanın arkasındaki antik kalıntıları da keşfe çıkamadım. Sonradan üzerine kilise yapılan Apollon Tapınağı'nı, zeytin ağaçlarının içindeki antik tiyatroyu, agorayı ve surları bu yüzden bir başka sefere bırakıyorum. Bu yolculukta ötüşünü dinlediğim, süzülüşünü izlediğim tüm kuşların, yol boyunca bize eşlik eden tüm ağaçların isimlerini bilmek istedim. Sanki bilsem, onlara daha bir yakın mı olacaktım, bilmiyorum. Can Yücel'in dediği gibi 'aynalı bir çeyiz sandığıydı Marmaris'. Bense sadece kapağı aralayıp, içeri biraz karıştırmıştım.

Bahar Kalkan

- 1p ● 29 “Mavi” ve “yeşil” tonunun fazlalığı ile yazar ne anlatmak istiyor? (paragraf 1)
- A Bu renkler arasındaki farkı.
 - B Deniz ve ormandan aldığı keyfi.
 - C Renkler arasındaki çatışmayı.
 - D Renkler arasındaki uyumu.
- 1p ○ 30 → Welk woord gebruikt de schrijver als beeldspraak voor “klein”? (aline 1)
*Schrijf dat woord in het **Turks** op.*
- 1p ● 31 Parçada “Bördübet” sözcüğünün anlamı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur? (paragraf 2)
Sözcüğün anlamı hakkında
- A araştırmaların sürdüğü belirtiliyor.
 - B herhangi bir bilgi verilmiyor.
 - C kesin bilgi veriliyor.
 - D net bir bilginin olmadığı belirtiliyor
- 1p ● 32 Yazar hangi hayvandan süs eşyası gibi bahsediyor? (paragraf 4)
- A ağaçkakan
 - B cırcır böceği
 - C kurbağa
 - D sincap
- 1p ● 33 4. ve 5. paragraflarda işlenen konularla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
- A Her iki paragrafta da aynı konudan bahsediliyor.
 - B Paragraflarda farklı konulardan bahsediliyor.
 - C 4. paragrafta bir sorundan, 5. paragrafta ise bu sorunun çözümünden bahsediliyor.
 - D 4. paragrafta bir olaydan, 5. paragrafta ise bu olayın sonucundan bahsediliyor.
- 1p ● 34 Yazara göre gün batımını unutulmaz yapan nedir? (paragraf 6)
- A ayın doğuşu
 - B ay ışıklarının denize vuruşu
 - C balıkların sudaki görüntüsü
 - D koyun ışıklanması
- 1p ● 35 Aşağıdaki yargılılarla ilgili olarak seçeneklerden hangisi doğrudur? (paragraf 8)
- 1 Gökova bir defada gezilemeyecek ilginç bir yer.
 - 2 Yazar Gökova'ya tekrar geleceğini belirtiyor.
- A 1 ve 2 doğru
 - B sadece 1 doğru
 - C sadece 2 doğru
- 1p ● 36 Yazarın yol dönüşü, kendinde hissettiği eksiklik nedir?
- A bilgi
 - B enerji
 - C heves
 - D para

TEKST 15

'Bursa Kent Müzesi' kuruldu şehir hafızasına kavuştu

Bursa, 'Yeşil Bursa', Tanpınar'ın yaşadığımız zamanın dışında, saatle ve takvimle alâkası olmayan ikinci bir zamanın sahibi gibi gördüğü Bursa, bir kent müzesine kavuştu.

1926 yılında, Ekrem Hakkı Ayverdi tarafından 37 iki katlı adliye binası, 2000 yılında yeni yerine taşınınca, bu şehirde kendi hatıralarını arama hülyasına düşenlerin, koridorlarında Tanpınar'ın söz ettiği 'ikinci zamanı' keşfe çıkacakları modern ve düşsel bir mekan oluştu. Müzenin resmi açılışı

yoğun kar yağışı sebebiyle 14 Şubat'tan 21 Şubat'a ertelenmişti; ancak bu bir haftalık 38 içerisinde şehirlerinin 7 bin yıllık serüvenini merak eden 10 bin Bursalının müzeyi gezdiğinden söz ediliyordu. Bursa'nın geçmişini öğrenme, bugününe tanıklık etme ve geleceğine bakma imkanı veren bu 'kent müzesi'nin bilinen ilk tarihinden günümüze, yaşamış ve 39 bütün değerleriyle bir kenti yeniden canlandıracağı düşünülürse, aldatıcı kış güneşinin altında, 'şehre bir müze' geldi diye sevinen şehir sakinlerinin coşkusu daha iyi anlaşılabilir.

Müzeler, insanlığın uygarlık serüvenini yansıtır; ancak 'kent müzeleri', sadece belli bir dönemi değil, 40 günümüze sabır ve incelikle örülmüş bir şehir hikayesi anlatmaya talip oluşlarıyla farklı bir yerde durur. Onlar, yaşayan, nefes alıp veren ve şehir geliştikçe değişim ve dönüşümleri yansıtmaya devam eden bir 41 gibidir. Bursa Kent Müzesi de bu haliyle hem Bursalılar hem de yerli ve yabancı turistler için sadece ziyaret edilen bir yer gibi değil, kısa bir süre de olsa orada yaşamaya sizi ikna eden, kent içinde bir kent gibi hazırlanmış. Eski Adliye binasından yeni 42 müzesine giden yolda, aynı zamanda Tarihi Kentler Birliği başkanı da olan Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Erdoğan Bilenser'in ve müzenin restoresini yapan mimar Naim Arnas'ın çabası 43 değer. "Müzeyi gezenler, geleneksel Anadolu ve Osmanlı kültürünü soluyacak. Bursa'da yaşayanlar müzeyi gezdikten sonra ne kadar önemli bir kentte yaşadıklarının farkına varacak." diyen Bilenser, 'Bursa Kent Müzesi'nin, benzer çalışmaları kendi yörelerinde yapmak isteyen diğer şehirler için de teşvik edici olacağına inanıyor.

Bursa'da ilk ayak izleri

Müzeyi gezmeye zemin kattan başlayanlar elbette 'Bursa'daki ilk ayak izleri'yle karşılaşacaklar. Mitolojiyle tarihin birbirine karıştığı kuruluş hikayesinden, uygarlıklar geçidine açılan kapının ucunda, Bursa'da yaşamış altı Osmanlı padişahının balmumu 44 duruyor. Osman Gazi, Orhan Gazi, Murat Hüdavendigâr, Yıldırım Bayezit, Çelebi Mehmet ve 2. Murat'ın bakışları, kimi zaman Türkiye'nin Japon başkonsolosunun kimi zaman da Kenize Murad gibi bir Osmanlı torununun meraklı bakışlarıyla buluşuyor. Müzenin zemin katı, şehrin mimarî yapısı ve Kurtuluş Savaşı'ndaki rolünü öğrenmek isteyenler için oldukça aydınlatıcı. Zeminden birinci kata çıkıp da ilk koridora girenler, 'Bursa'da doğmak ve 45' ne demektir onu öğreniyor. Koridor boyunca ilerlerken Lâmii Çelebi, Müzeyyen Senar ve Zeki Müren gibi Bursalı sanatçılar için ayrılan 'Bursa'da Zaman' bölümü, bu şehre her gidişinde zaman mefhumunu düşünen Tanpınar'la birlikte çıkıyor karşınıza; "Başındayım sanki bir mucizenin/Su sesi ve kanat şakırtısından/Billur bir avize Bursa'da zaman."

Müzedede, teknolojinin kullanımı ve ziyaretçilerin ilgisini canlı tutacak interaktif sistemin etkileyici olduğunu da söylemek gerek. Bodrum katında yer alan 'Tarihi Esnaf Sokağı'nda havlucular, semerciler, çiniciler ve 46 yüz tutmuş diğer meslekler için ayrılan bölümlerin her birine, mesleğin uygulanışını gösteren filmlerin izlenebildiği küçük ekranlar yerleştirilmiş. Zeki Müren'i dinlemek isterseniz, üzerinde şarkı isimlerinin yazılı olduğu ekrana parmağınızla dokunmanız yeterli. Müzedeki bütün koridorların geçici sergi mekanı olarak kullanılacak olması, müzenin sürekli izlenen bir mekan olmasını sağlayacak. Müzedede, araştırmacıların yararlanabileceği küçük ölçekli bir kütüphane ve periyodik okuma salonu da bulunuyor.

Ülkü Özel Akagündüz / Bursa

Kies bij iedere open plek in de tekst het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.

1p ● 37

- A boşaltılan
- B düşünülen
- C yapılan
- D yıkılan

1p ● 42

- A devlet
- B kent
- C mimarlık
- D uygarlıklar

1p ● 38

- A çalışma
- B değişiklik
- C tatil
- D süre

1p ● 43

- A fiyatına
- B her şeye
- C takdire
- D yaşanmaya

1p ● 39

- A değişen
- B kaybolmuş
- C yaşatmış
- D yaşayan

1p ● 44

- A fotoğrafları
- B heykelleri
- C mumyaları
- D tabletleri

1p ● 40

- A kuruluşundan
- B Osmanlı'dan
- C uygarlıktan
- D yüzyıldan

1p ● 45

- A büyümek
- B doğurmak
- C ölmek
- D yükselmek

1p ● 41

- A ayna
- B gerçek
- C hatıra
- D kitap

1p ● 46

- A bozulmaya
- B çürümeye
- C eskimeye
- D kaybolmaya